

KAMU KESİMİNDEKİ YÖNETİCİLERİN SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNİ ALGILAMASI VE DEĞERLENDİRMESİ

Yrd. Doç. Dr. Şirvan Şen DEMİR

Süleyman Demirel Üniversitesi
Eğirdir Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu
sirvansendemir@gmail.com

Doç. Dr. Mahmut DEMİR

Süleyman Demirel Üniversitesi
Eğirdir Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu
mdemir1@gmail.com

Özet

Serbest zaman, yönetici pozisyonunda çalışan insanlar için oldukça önemlidir ve farklı demografik özelliklere sahip yöneticiler tarafından farklı etkinliklerle değerlendirilmektedir. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı 1) yöneticilerin serbest zaman etkinlikleri algılamaları, 2) bu algılamaların etkinlik kararlarına etkisi, 3) ve cinsiyete göre serbest zaman değerlendirmesini analiz etmektir. Alan yazından elde edilen bilgilerle serbest zaman algılama ve değerlendirme ölçeği geliştirilmiştir. Isparta ve Muğla'da kamu kesimindeki yöneticilerle yapılan yüz yüze görüşmeler sonucunda 165 anket toplanmıştır. Verilerin analizinde PASW istatistik programı kullanılmış olup, faktör analizi, t testi, korelasyon analizi ve regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Sonuçta kültürel algılamalar, ekonomik algılamalar, fiziksel algılamalar ve zamansal algılamalar olarak belirlenen bağımsız değişkenlerin oluşturduğu faktörlerin bağımlı değişken üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisinin olduğu bulunmuş ve belirlenen tüm hipotezler desteklenmiştir.

Anahtar sözcükler: Serbest zaman etkinliği, Serbest zaman algılaması, Yöneticiler, Kamu kesimi.

THE PERCEPTIONS AND EVALUATIONS OF MANAGERS' LEISURE TIME ACTIVITIES IN THE PUBLIC SECTOR

Abstract

Leisure time is very important for people who work at managerial position and it is evaluated at different activities by managers with different demographic features. So, the purpose of this study is to analyze 1) the perceptions of managers' leisure time activities, 2) the effects of the perception on their activity decision, 3) and compare the leisure time evaluation by sex. The perception and evaluation of leisure time questionnaire was developed from literature. Through conducting a face to face interview, a total of 165 questionnaires were collected from managers in public sector in Isparta and Muğla. PASW was used to analyze the data that includes various statistical tools such as factor analysis, t test, correlation analysis and regression analysis. As a result, it was found that all independent variables such as cultural perceptions, economic perceptions, physical perceptions and time perceptions had significantly and positive influence on dependent variables and all hypotheses have been supported.

Key words: Leisure time activities, Perception of leisure time, Managers, Public sector.

1. Giriş

Günümüzde bireylerin alışma yaşamında geirdikleri srelerinin azalması iş dışı zamanın artmasını sağlamıştır. Bununla birlikte modern yönetim anlayışı, ücretli izinler, teknolojik gelişmeler vb olumlu gelişmeler sonucunda, çalışma koşulları daha iyileşerek bireylerin yaşam standartları yükselmiştir. Bu gelişmeler serbest zaman etkinliklerine katılımı da önemli düzeyde etkileyerek ve sosyal yaşamın bir gereksinimi olarak ortaya çıkarmıştır. Bu konuda yapılan çalışmalar serbest zaman kavramına ve bu zaman içindeki etkinliklerin değerlendirilmesinde farklı yaklaşımları sergilemektedir. Serbest zaman, bireyin çalışma saatleri dışında kalan, fizyolojik ve biyolojik gereksinimlerini karşılaması ve diğer görevlerinin yerine getirilmesinden sonra geriye kalan, özgürce kullanabildiği anı ifade ederken (Demir, Yeşiltepe & Demir, 2013) bütün zorunluluklarından kurtulduğu, gönüllü ve istekli olarak etkinlikte bulunduğu yaşam dilimini kapsamaktadır (Samdahl, 1991).

Serbest zaman etkinlikleri, rekreasyonel içerikli olmasıyla birlikte, bireyin istek, gönüllü olma, demografik özellikler gibi çeşitli durumlardan etkilenmektedir (Demir & Demir, 2014). Günümüzde insanların serbest zamanlarında gerçekleştirdikleri etkinliklerin eğitim düzeyleri, meslekleri, medeni durumları ve gelir durumlarıyla yakından ilişkili olduğunu ortaya koyan araştırmalarda aile yaşamının da önemli bir etken olarak değerlendirildiği görülmektedir (Cropley & Purvis, 2003; Siegenthaler & O'Dell, 2000). Sosyo-demografik unsurların önemli bir gösterge olarak görüldüğü, serbest zaman etkinliklerine katılma kararı üzerindeki etkisini belirlemede bireylerin cinsiyetlerine göre de karşılaştırma yapılarak farklı bir değerlendirmede bulunulmuştur.

Serbest zaman gereksinimi ve kullanımı tüm memur, işçi vb çalışanlar kadar yönetici konumundaki insanlar için de oldukça önemlidir. Serbest zaman kapsamındaki etkinlikler farklı demografik özelliklere sahip yöneticiler tarafından farklı etkinliklerle değerlendirilebilmektedir. Buradan hareketle, çalışmanın amacı 1) yöneticilerin serbest zaman etkinlikleri algılamaları, 2) bu algılamaların etkinlik kararlarına etkisi, 3) ve cinsiyete göre serbest zaman değerlendirmesini analiz etmektir. Alan yazından elde edilen bilgilerle serbest zaman algılama ve değerlendirme leği geliştirilmiştir. Isparta ve Muğla'da kamu kesimindeki yöneticilerle yapılan yüz yüze görüşmeler sonucunda 165 anket toplanmıştır. Verilerin analizinde PASW istatistik programı kullanılmış olup, faktör analizi, t testi, korelasyon analizi ve regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Sonuçta kültürel algılamalar, ekonomik algılamalar, fiziksel algılamalar ve zamansal algılamalar olarak belirlenen bağısız değişkenlerin oluşturduğu faktörlerin bağımlı değişken üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisinin olduğu bulunmuş ve belirlenen tüm hipotezler desteklenmiştir.

2. Serbest Zaman Kavramı

Uluslararası Serbest Zamanları İnceleme Grubu, serbest zaman etkinliklerinin niteliğini açıklarken, kişinin özgür iradesiyle gerçekleştirebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi veya becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü olarak katılma gibi uğraşlar olarak tanımlamaktadır (Tezcan, 1994). Bu konuda yapılan bazı araştırmalarda, rekreasyonel etkinliklere katılmanın en önemli nedenleri olarak; o anı zevk alarak yaşama, iş yaşamından farklı şeylerle uğraşma, etkileşimsel açıdan yeni deneyimler yaşama, yaratıcılık ve başarıya duygusunu yaşayarak kendini gerçekleştirme, toplumsal yarar sağlama gibi durumların yer aldığı görülmektedir (Crandall & Lewko, 1976). Bununla birlikte bireylerin serbest zaman değerlendirilmesinde kişisel özellikleri kadar, ekonomik, toplumsal, çevresel, teknolojik vb unsurlarda etkili olabilmektedir.

Serbest zamanın değerlendirilmesinde kültürel özellikler ve aktarımların etkin bir rol oynamasının temelinde tiyatro, sinema, konser, düğün, eğlence, sanat, müzik, sportif etkinliklerin bireyden bireye farklı anlam yüklemesi ve yarattığı etki ve sonuçların birbirinden farklılık göstermesi yatmaktadır (Haller, Hadler & Kaup, 2012). Diğer yandan yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçları bireylerin herhangi bir ürün ya da hizmet satınalma konusunda karar vermede etkili unsurlar olmuşlardır (Demir & Kozak, 2013). Özellikle kitle iletişim araçlarının sosyal yaşamda etkinliklere katılımı belirleyici düzeye gelmesi, bir bakıma etkinlik üretim ve katılımına gereksinimi azaltabilmektedir (Demir, Yeşiltepe & Demir, 2013).

Yapılan araştırmalarda bireylerin eğitim düzeyi ile serbest zaman etkinliklerine katılma arasında da önemli bir ilişki bulunduğu (Sakai, 2010) ve bireylerin eğitim düzeylerinin yükselmesiyle serbest zaman yaratma ve serbest zamanı kişisel gelişime katkı sağlayacak yönde kullandıkları görülmektedir (Lee & Bhargava, 2004). Aynı şekilde bireylerin eğitim düzeyinin yükselmesi, kültürel ve turizm özellikli etkinliklere katılma isteklerine de olumlu etki yaratarak (Bahar & Kozak, 2005) serbest zaman kalitesini arttırabilmektedir. Bireylerin sosyo-demografik özellikleri ile rekreasyonel eğilimleri arasındaki ilişkinin rasyonel etkinlik planlamasının en önemli aşaması olduğu kabul edilmektedir (Baud-Bovy & Lawson, 1998; Mowen & Confer, 2003).

Serbest zamanın etkin ve kaliteli bir şekilde değerlendirilmesinde ekonomik faktörlerde önemli rol oynamaktadır (Demir, Yeşiltepe & Demir, 2013). Özellikle harcanabilir gelir, serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde temel unsurlardan biri (Armstrong & Mok, 1995) olarak görülmekle birlikte, serbest zaman etkinliklerine ayrılan pay, etkinliğe katılma maliyeti ve diğer harcamalarda etkili olabilmektedir (Demir & Demir,

2014). Örneğın, turizm ürünlerini satın alan bireylerin daha yüksek gelire sahip ve harcama yapanlar olması bunu desteklemektedir (Bahar & Kozak, 2005).

Bireylerin aile yapısı, örneğın çocuk sayısı, yaşı ve okul durumu, eşlerin çalışma durumu, meslekleri ve yaşadıkları yer ve çevre gibi etkenler, serbest zaman etkinliklerine yönelik eğilimlerini etkileyen unsurlardandır (Mattingly & Blanchi, 2003; Sullivan, 1996). Ailelerin serbest zaman etkinliklerini etkileyen bu faktörler çiftlerin seçecekleri etkinliğın niteliğine de etki etmektedir. Diğeryandan aile olarak çiftlerin, serbest zamanda sosyal ve kültürel etkinliklere katılımlarının birlikte olması nedeniyle bireysel karar alma, yerini ortak karara bırakmaktadır. Özgürce değeriendirilen serbest zaman eş ile alınacak ortak karara dönüştüğünden, bağımlı değeriendirilen zaman olarak dönüşüme uğramaktadır (Mattingly & Blanchi, 2003). Böylece serbest zaman etkinliğine eş ile katılma zorunluluğuy, bu zamanın gönüllü olarak değeriendirilme durumunu da zayıflatabilmektedir.

Demografik özelliklerden birisi de bireylerin yaşıdır. Rekreasyonel gereksinimler her yaş grubuna göre farklılık göstermekte ve serbest zaman içinde sosyal ve kültürel etkinliklere katılma davranışının yaş ile doğrudan ilişkili olduğuy belirtilmektedir (Dardis, Soberon-Ferrer & Patro, 1994). Genç ve orta yaş grubundaki kişilerin daha çok fiziksel ve güce dayalı aktif etkinlikleri, ileri yaş grubundaki kişilerin ise, pasif özellikli etkinlikleri tercih etmesi (Kaya & Tural, 2005) her yaş grubunun etkinlik değeriendirme şekli ve sıklığının farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Yapılan birçok çalışmada cinsiyet, bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğilimlerini etkileyen önemli unsurlardan birisi olarak görülmektedir (Bittman & Wajcman, 2004; Taniguchi & Shupe, 2012). Kadınların evde gerçekleştirilebilen etkinlikleri erkeklerin ise, ev dışındaki etkinlikleri tercih etmeleri (Kaya & Tural, 2005) serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminin cinsiyete göre de farklılaştığının bir göstergesidir. Bununla beraber, çalışma yaşamında daha aktif rol almaya başlayan kadının yükümlülüklerinin (çalışma, ev işi yapma, çocuk bakma vb) artması nedeniyle serbest zamanının azalması sonucunda çalışan evli çiftlerin serbest zaman dilimlerini ortak bir durumda denk getirmelerini de olumsuz etkilemektedir (Mattingly & Blanchi, 2003; Sevilla, Gimenez-Nadal & Gershuny, 2012; Sullivan, 1996).

Diğeryandan çalışan pek çok kadının serbest zamanı, kişisel özgürlük ve aile bireylerinden farklı değeriendirme isteğiy, aile içinde ortak karar vermeyi zorlaştırmaktadır (Green, Hebron & Woodward, 1990). Yapılan bir araştırmada aynı iş yükü, süre ve koşullarına sahip modern aile yapısına sahip, aynı zamanda çocuksuz olan eşlerden kadının erkeğey göre daha az serbest zamanı olduğuyunu, fiziksel ve ruhsal olarak daha çok dinlenmesi gerektiğini öne sürerek serbest zaman etkinliğinde feminen özellikli bir seçim yapması cinsiyetin önemli

bir etken olduğunu göstermektedir (Henderson, 1996).

Bu konuda yapılan bir başka çalışmada çalışan kadınların sosyal yaşamda çeşitli etkinliklerde ailesiyle birlikte olması gerektiği görüşüne şiddetle karşı çıkan feminist kadınların farklı değerlendirmelerde bulunduğunu ortaya konulmuştur. Feminist kadınların serbest zaman etkinliklerinde çocukların babaları ile birlikte olmasını savunması, kendine daha fazla serbest zaman yaratma çabası içinde olduğunu göstermektedir (Henderson & Allen, 1991). Buna karşın, bir başka araştırmada, modern yaşamda kadın eşini, işini ve yaşam tarzını kendisi belirlerken, serbest zaman etkinliğinin belirlenmesini eşine bırakabilmektedir (Scraton, 1994). Fiziksel güç ve cesaret gerektiren bazı etkinliklere (örneğin dağcılık, kayak, bisiklet vb) erkekler yalnız ya da hemcinsleriyle katılmayı tercih ederken, kadınlar aksine erkeklerle birlikte katılmayı tercih etmektedir (Coble, Selin & Erickson, 2003). Diğer yandan, alış-veriş, çarşı, mağaza, AVM vb yerlerde geçirilen zaman bakımından erkek-kadın eğilimlerinde farklılığı olduğu, erkeklerin daha kısa süreli etkinlikte bulunmasına karşın bu tür yerlerde kadınların oldukça uzun süre zaman geçirdikleri belirtilmektedir (Sullivan, 1997).

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacını genel olarak, kamu kurumu yöneticilerinin serbest zaman algılaması ve buna yönelik etkinlikleri değerlendirmesini belirlemektedir. Bu amacı daha ayrıntılı bir şekilde ifade etmek gerekirse,

- 1) yöneticilerin serbest zaman etkinlikleri algılamaları,
- 2) bu algılamaların etkinlik kararlarına etkisi ve
- 3) cinsiyete göre serbest zaman değerlendirmesini analiz etmek olarak belirtmek mümkündür.

Serbest zaman gereksinimi ve kullanımı tüm memur, işçi vb çalışanlar kadar yönetici konumundaki insanlar için de oldukça önemlidir. Serbest zaman kapsamındaki etkinlikler farklı demografik özelliklere sahip yöneticiler tarafından farklı etkinliklerle değerlendirilebilmektedir. Bu farklılıkların temelinde kültürel, ekonomik, fiziksel ve zamansal birtakım faktörlerin rol oynadığı bilinmektedir. Bu nedenle çalışmada belirtilen faktörlerin kamu kurumu yöneticilerinin serbest zaman etkinliklerini değerlendirme nasıl bir etki yarattığı önem taşımaktadır.

3.2. Ölçek

Alan yazındaki bilgilere dayanarak geliştirilen ve ilk bölümünde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin soru ifadeleri (nominal-12 adet), ikinci bölümde serbest

zaman etkinliklerine katılma eğilimini ölçebilen bağımsız değişkenler (20 adet) ile etkinliklere katılma kararına ilişkin bağımlı değişkenleri (2 adet) oluşturan Likert türü 5’li aralıkta (5=kesinlikle katılıyorum.... 1=kesinlikle katılmıyorum) yapılandırılan bir ölçek kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçeğin, geçerlik ve güvenirlik çalışmasıyla ilgili bir ön test yapılmış ve 38 kişiden elde edilen veriler sonucunda sosyal bilimler için kabul edilebilir istatistiksel değerlere ulaşılmıştır.

3.3. Veri Toplama

Veriler, Isparta ve Muğla illerindeki kamu kurumlarında yönetici konumundaki kişilerden toplanmıştır. Araştırmada katılımcılarla ilgili bazı kısıtlamalar getirilmiştir. Örneğin katılımcıların 1-Kamu çalışanı ve tüm katılımcıların yasal olarak eşit çalışma süresine sahip olması, 2- resmi olarak evli ve aile yapısına sahip olması, 3-eşlerin her ikisinin de bir arada olması, 4-yönetici konumunda olması, 5) kurumların özerk yapıda olmaması (üniversiteler gibi) ve 6) İl Merkezlerinde bulunması gerekmektedir. Veri toplama, geliştirilen ölçeğin anket formuna dönüştürülmesiyle katılımcılarla yüz yüze görüşme yapılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplamada katılımcılar hiçbir şekilde yönlendirilmemiş olup, yalnızca tüm sorulara cevap vermeleri sağlanmıştır.

3.4. Veri Analizi

Verilerin analizinde PASW istatistik programı kullanılmıştır. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin veriler sayısal ve yüzdesel olarak tablolar aracılığıyla değerlendirilmiştir. Yapılan ön test çalışmasının analiz sonuçları itibariyle belirlenen değişkenlerin ölçülmek istenen konuya uygun olduğunu göstermekle birlikte, bazı değişkenler yeniden ifade edilerek ölçeğe konulmuştur. Uygulamada bağımsız değişkenlere ilişkin sorulara tekrar geçerlik ve güvenirlik analiz yapılmıştır. Sonraki aşamada hem parça güvenirliği, hem de genel yapı güvenirliği yapılmıştır. Faktör gruplarına ilişkin içsel tutarlılık analizi gerçekleştirilmiştir. Cronbach Alpha içsel tutarlılık katsayısının tüm faktör grupları için 0.80’den büyük ve anlamlılık düzeyinin 0.05’den küçük olarak gerçekleşmesi, değişkenlerin faktör grupları ve genel yapı açısından uygun olduğunu göstermiştir. Faktör analiziyle değişkenlerin faktör yapısını belirledikten sonra bağımlı değişken ile bağımsız değişken grupları arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi, cinsiyetlere göre algılamaları karşılaştırmak için t testi ve hipotezleri test etmek için regresyon analizi yapılmıştır.

Çalışmanın amacına bağlı olarak ve alan yazına dayanarak araştırma hipotezleri oluşturulmuştur. Bu hipotezleri aşağıdaki şekilde ifade etmek mümkündür. Hipotezlere ilişkin analiz, bulgu ve değerlendirmeler ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.

H₁-Kültürel algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde etkilidir.

H₂- Ekonomik algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde etkilidir.

H₃-Fiziksel algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde etkilidir.

H₄-Zamansal algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde etkilidir.

4. Bulgular

Araştırmada, katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin durum tespiti ve ulaşılan bulgular aşağıda tablolar yardımıyla açıklanmaktadır. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri bir bulgu olarak değerlendirilmemektedir. Ancak konunun bütünlüğü açısından bu bölümde yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Değişkenler		Genel (n=165)		Kadın (n=61; %37)		Erkek (n=104; %63)	
		N	%	n	%	n	%
Yaş	< 31	31	19	21	34	10	10
	31-40	53	32	25	41	28	27
	41-50	62	38	13	21	49	47
	>50	19	12	2	4	17	16
Öğrenim durumu	Önlisans	53	32	14	23	39	37
	Lisans	112	68	47	77	65	63
Çocuk durumu	Var	128	78	38	62	90	87
	Yok	37	22	23	38	14	13
Pozisyon	Müdür	41	25	13	21	28	27
	Müdür yardımcısı	49	30	14	23	35	34
	Birim/şube müdürü	32	19	9	15	23	22
	Şef	43	26	25	41	18	17
Aylık gelir (Toplam)	<3000 TL	28	17	12	20	16	15
	3000-3999	33	20	15	25	18	17
	4000-4999	69	42	26	42	43	41
	>5000	35	21	8	13	27	27
Çalışma ve zorunlu gereksinimler dışında kalan zaman (günlük)	<1 saat	9	5	9	15	0	0
	1-3 saat	49	30	28	46	21	20
	4-6 saat	72	44	24	39	48	46
	7 saat ve +	35	21	0	0	35	34
Serbest zaman etkinliklerine ayrılan para (aylık TL)	< 100	31	19	1	2	30	29
	101-300	54	33	8	13	46	45
	301-500	36	22	22	36	14	13
	> 500	44	27	30	49	14	13

Katılımcıların %37'sini kadın ve %63'ünü ise erkekler oluşmaktadır. Genel olarak %70'inin 31-50 yaş aralığında olduğu görülen katılımcıların yaş itibariyle belirli bir deneyime sahip oldukları söylenebilir. Tamamı evli ve niversite mezunu olan katılımcıların %78'i çocuk sahibidir. Kamu kurumunda görev yapan katılımcıların yasal olarak idari görev almalarında niversite mezunu olma zorunluluğu nedeniyle tamamı Açık ğretim ya da örgün ğretim programlarından mezun olduklarını beyan etmişlerdir. 3000 TL'den düşük gelire sahip olanların toplam içindeki oranı %17 iken, 5000 TL'den yüksek gelire sahip olanların oranı ise %21'dir. Katılımcıların %5'i (9 kişi) günlük çalışma ve zorunlu gereksinimler dışında kalan zamanlarının 1 saatten az olduğunu belirtirken, bu 9 kişinin tamamının kadın olması, buna karşın günlük 7 saatten fazla serbest zamana sahip olanların da erkek katılımcılar olması dikkat çekmektedir. Serbest zaman etkinliklerine ayrılan bütçe itibariyle kadınların erkeklerden fazla para harcadıkları görülmektedir (Tablo 1).

Araştırmada verilerin analizinin yapılabilmesi için uygulanan geçerlik ve güvenirlik çalışmasının sosyal bilimler için uygun kabul edilen değerler içerisinde yer alması sonucunda faktör analizi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Çalışmanın güvenirlik ve geçerlik (genel $\alpha=0.85$ ve $p<.01$) düzeylerine ilişkin ulaşılan değerler Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Faktör Analizi Sonuçları (zet)

Faktör Grupları	DS	AVO	X	SS	α	P
Kültürel Algılamalar (1-8)	8	28.23	3.72	.86	.90	.001
Ekonomik Algılamalar (9-12)	4	20.72	3.64	.89	.85	.004
Fiziksel Algılamalar (13-16)	4	13.56	3.41	.97	.84	.007
Zaman Algılamalar (17-20)	4	9.18	3.48	1.12	.79	.008
Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Eğilimi	2	7.12	4.23	.64	.83	.002
DS: Değişken Sayısı AVO. Açıklanan Varyans Oranı SS: Standart Sapma	Genel $\alpha=0.85$; $F=66.141$; $KMO=0.813$; Bartlett's Test of Sphericity= 4109.102 ; $p<.01$; $TFY=78.81$; Genel Ort.= 3.57					

Faktör analizi sonuçlarına göre bağımsız değişkenler 4 grupta toplanarak "kültürel algılamalar", "ekonomik algılamalar", "fiziksel algılamalar" ve "zamansal algılamalar" şeklinde ifade edilmiştir. Kültürel algılamalar faktörü, bireyin sosyal yaşamı ve etkinlikleri değerlendirme alışkanlıklarını içeren değişkenlerden oluşmaktadır. Araştırmanın genel yapısının %28.23'n açıklamakta olup en yüksek geçerlik ve güvenirlik düzeylerine sahiptir. Ekonomik algılamalar faktörü, bireyin geliri, etkinliklere harcadığı miktar, etkinlik maliyetlerine ilişkin değişkenlerden oluşmakta %20.72 oranıyla araştırma yapısını önemli düzeyde açıklamaktadır. Fiziksel algılamalar faktörünün bireylerin etkinliklere katılma konusunda harcanan bireysel güç, enerji harcaması, yorgunluk değişkenleriyle oluşmuş ve genel yapı içinde %13.56 olarak AVO'ya katkı sağlamaktadır. Zamansal algılamalar faktörü,

bireylerin katıldığı etkinliklerin süresi, zamanı ve bunların yeterliliği ile ilgili algılamalardan oluşmaktadır. Araştırmanın genel yapısına % 9.18 oranında bir katkı sağlarken, faktör analizi sonuçlarına göre en düşük geçerlik ve güvenirlik düzeylerine sahiptir (Tablo 2). Çalışmanın genel yapısı itibarıyla gerçekleştirilen Kolmogorov–Smirnov test sonuçlarından ($n=165$, $X=3.57$ $SS=0.82$, $Z=0.94$, $p=0.12$) elde edilen veriler normal dağılım göstermektedir ($p>0.05$).

Çalışan bireylerin serbest zaman kavramı ve etkinliklerini algılamalarında cinsiyet durumlarına göre farklılık olup olmadığı araştırılmış, ulaşılan bulgular tablo 3’de sunulmaktadır. Katılımcıların serbest zamanı “akraba, arkadaş, komşularla geçirilen zaman”, “spor, yürüyüş vb yaparak aktif geçirilen zaman”, “park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zaman” olarak algılamalarında cinsiyete göre bir farklılık olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Ekonomik algılamalar içinde yer alan “etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı” ve “etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır” şeklinde ifade edilen değişkenlerin de algılanmasında cinsiyete göre bir farklılık olmadığı görülmektedir. Aynı şekilde fiziksel algılamalar faktörü içinde yer alan “etkinliklere katılmak yorucudur” ve “sağlığım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir” değişkenleri ile zamansal algılamalar faktörü içinde yer alan “zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir” ve “yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder” değişkenlerinin algılanmasında cinsiyete göre bir farklılık bulunmamaktadır [$t_{(165)} < 2$ ve $p > .05$].

Serbest zamanın değerlendirilme şekliyle ilgili değişkenlerden birisi olan “evde geçirilen zaman” algılamasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğu [$t_{(165)}=4.24$ $p < .001$] ve kadınların serbest zamanı evde geçirme eğiliminin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunu destekleyen benzer bir sonuç ise, pasif dinlenme ile ilgilidir. Kadınların erkeklere göre daha çok pasif dinlenme olarak, film izleme, TV seyretme, müzik dinleme, kitap okuma vb etkinliklerde buldukları ortaya çıkmıştır [$t_{(165)}=2.53$ $p < .01$]. Kadınların serbest zamanlarını alış-veriş amaçlı değerlendirmeleri erkeklere göre daha farklı olmakta ve bu amaçla yapılan serbest zaman algılamasında kadınlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [$t_{(165)}=7.76$ $p < .01$]. Kadınlar lehine bunu destekleyen bir başka ifade ise “AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zaman” algılamasıdır [$t_{(165)}=6.16$ $p < .01$]. Buna karşın serbest zamanın dışarıda geçirilmesine yönelik algılamalarda, örneğin “otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zaman” erkekler lehine bir farklılık bulunduğu ve bu farklılığın anlamlı olduğu görülmektedir [$t_{(165)}=-4.28$ $p < .01$].

Tablo 3. Katılımcıların Serbest Zaman Algılamalarına Yönelik Karşılaştırma (t Testi)

Değişkenler	Gruplar	n	X	SS	t	P																																																																																																																																																																																																														
1.Evde geçirilen zamandır	Kadın	61	4.21	.72	4.24	.001																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.32	.87			2.Akraba, arkadaş, komşularla geçirilen zamandır	Kadın	61	3.84	.81	.74	.403	Erkek	104	3.41	.83	3.Film/maç izleme, müzik dinleme, kitap okuma vb için pasif dinlenme zamandır	Kadın	61	3.87	.79	2.53	.005	Erkek	104	3.26	.84	4.Her türlü alış-veriş ile geçirilen zamandır	Kadın	61	4.51	.61	7.76	.001	Erkek	104	2.93	1.43	5.Spor, yürüyüş vb yaparak aktif geçirilen zamandır	Kadın	61	3.82	.78	.21	.327	Erkek	104	3.99	.83	6.Otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zamandır	Kadın	61	3.02	1.02	-4.28	.001	Erkek	104	4.42	.74	7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002	Erkek	104	3.62	.77	8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek
2.Akraba, arkadaş, komşularla geçirilen zamandır	Kadın	61	3.84	.81	.74	.403																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.41	.83			3.Film/maç izleme, müzik dinleme, kitap okuma vb için pasif dinlenme zamandır	Kadın	61	3.87	.79	2.53	.005	Erkek	104	3.26	.84	4.Her türlü alış-veriş ile geçirilen zamandır	Kadın	61	4.51	.61	7.76	.001	Erkek	104	2.93	1.43	5.Spor, yürüyüş vb yaparak aktif geçirilen zamandır	Kadın	61	3.82	.78	.21	.327	Erkek	104	3.99	.83	6.Otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zamandır	Kadın	61	3.02	1.02	-4.28	.001	Erkek	104	4.42	.74	7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002	Erkek	104	3.62	.77	8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89								
3.Film/maç izleme, müzik dinleme, kitap okuma vb için pasif dinlenme zamandır	Kadın	61	3.87	.79	2.53	.005																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.26	.84			4.Her türlü alış-veriş ile geçirilen zamandır	Kadın	61	4.51	.61	7.76	.001	Erkek	104	2.93	1.43	5.Spor, yürüyüş vb yaparak aktif geçirilen zamandır	Kadın	61	3.82	.78	.21	.327	Erkek	104	3.99	.83	6.Otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zamandır	Kadın	61	3.02	1.02	-4.28	.001	Erkek	104	4.42	.74	7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002	Erkek	104	3.62	.77	8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																			
4.Her türlü alış-veriş ile geçirilen zamandır	Kadın	61	4.51	.61	7.76	.001																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	2.93	1.43			5.Spor, yürüyüş vb yaparak aktif geçirilen zamandır	Kadın	61	3.82	.78	.21	.327	Erkek	104	3.99	.83	6.Otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zamandır	Kadın	61	3.02	1.02	-4.28	.001	Erkek	104	4.42	.74	7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002	Erkek	104	3.62	.77	8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																														
5.Spor, yürüyüş vb yaparak aktif geçirilen zamandır	Kadın	61	3.82	.78	.21	.327																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.99	.83			6.Otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zamandır	Kadın	61	3.02	1.02	-4.28	.001	Erkek	104	4.42	.74	7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002	Erkek	104	3.62	.77	8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																									
6.Otel, restoran, bar, eğlence yerlerinde geçirilen zamandır	Kadın	61	3.02	1.02	-4.28	.001																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	4.42	.74			7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002	Erkek	104	3.62	.77	8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																				
7.AVM gibi kapalı alanlarda geçirilen zamandır	Kadın	61	4.22	.72	6.16	.002																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.62	.77			8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199	Erkek	104	3.94	.94	9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																															
8.Park, meydan, cadde vb açık alanda geçirilen zamandır	Kadın	61	2.89	1.07	-1.25	.199																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.94	.94			9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473	Erkek	104	3.58	.91	10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																										
9.Etkinliklere katılım için yeterli gelire sahip olmalı	Kadın	61	3.47	.96	-.19	.473																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.58	.91			10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003	Erkek	104	3.12	1.07	11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																					
10.Etkinliklerin ücretli olması katılım kararında etkili olur	Kadın	61	4.09	.72	4.42	.003																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.12	1.07			11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009	Erkek	104	3.88	.84	12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																
11.Etkinliklere katılma çeşitli harcamaları içerir	Kadın	61	4.27	.72	2.41	.009																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.88	.84			12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915	Erkek	104	3.47	.94	13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																											
12.Etkinliklere ücret ödemek gereksiz bir harcamadır	Kadın	61	3.21	.89	-1.14	.915																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.47	.94			13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388	Erkek	104	3.84	.82	14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																						
13.Etkinliklere katılma yorucudur	Kadın	61	3.62	.89	-1.27	.388																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.84	.82			14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001	Erkek	104	3.23	.89	15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																	
14.Etkinliklere katılma önceden hazırlık gerektirir	Kadın	61	4.21	.66	7.07	.001																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.23	.89			15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001	Erkek	104	4.11	.67	16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																												
15.Bazı aktif etkinlikler çok fazla güç harcama gerektirir	Kadın	61	2.70	1.16	-6.82	.001																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	4.11	.67			16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154	Erkek	104	2.69	1.51	17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																																							
16.Sağlım açısından aktif geçirilen etkinliklere katılmak risklidir	Kadın	61	2.84	1.48	.81	.154																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	2.69	1.51			17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005	Erkek	104	2.61	1.23	18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																																																		
17.Etkinlik süresi yeterli olması gerekir	Kadın	61	3.96	.85	2.79	.005																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	2.61	1.23			18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001	Erkek	104	4.23	.74	19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																																																													
18.Akşamları etkinlere katılmak daha çok çekicidir	Kadın	61	2.92	1.06	-4.89	.001																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	4.23	.74			19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133	Erkek	104	3.57	.89	20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																																																																								
19.Zamanın dolu dolu geçmesi önemlidir	Kadın	61	3.22	.94	.87	.133																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.57	.89			20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																																																																																			
20.Yeterli serbest zamana sahip olma etkinliklere katılımı teşvik eder	Kadın	61	3.77	.84	1.44	.301																																																																																																																																																																																																														
	Erkek	104	3.52	.89																																																																																																																																																																																																																

Katılımcıların serbest zaman etkinlikleriyle ilgili ekonomik algılamalarının cinsiyete göre farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla yapılan karşılaştırmada bazı değişkenlerin kadın ve erkeklere göre farklılıkların olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Serbest zaman etkinliklerinin ücretli olmasının katılımcıların cinsiyeti açısından anlamlı bir farklılık yaratması [$t_{(165)}=4.42$ $p<.01$] gibi, bu tür etkinliklere katılmanın diğer harcamalar da içermesinde anlamlı bir algılama farklılığına neden olmaktadır [$t_{(165)}=2.41$ $p<.01$]. Serbest

zaman etkinliklerinin fiziksel boyutunda da cinsiyete göre farklı algılamaların olduğu görülmektedir. Etkinliklere katılma için önceden hazırlık yapılması gerekliliği kadınlar lehine [$t_{(165)}=7.07$ $p<.01$] ve aktif katılımlı bazı etkinliklerin belirli güç harcaması gerektirmesi ise, erkekler lehine anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymaktadır [$t_{(165)}=-6.82$ $p<.01$]. Aynı şekilde etkinliklerin süresine ilişkin değerlendirmelerde kadınlar lehine [$t_{(165)}=2.79$ $p<.01$] ve akşam etkinliklerine katılmanın çekiciliği ile düşüncelerde ise, erkekler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$t_{(165)}=-4.89$ $p<.01$]. Diğer bir deyişle, kadınlar serbest zaman etkinliklerinin uzun süreli olmasını, erkekler ise akşam/gece etkinliklerini tercih etmektedir.

Araştırmada bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminin ölçülmeden önce değişkenler arasındaki ilişkinin boyutu önem taşımaktadır. Korelasyon analizine ilişkin ulaşılan istatistiki bulgular tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. *Korelasyon Analizi Sonuçları (N=165)*

Değişkenler	N	Ort.	SS	1	2	3	4	5
1-Kültürel Algılamalar	165	3.72	.86	1				
2-Ekonomik Algılamalar	165	3.64	.89	.522**	1			
3-Fiziksel Algılamalar	165	3.41	.97	.237*	.132	1		
4-Zamansal Algılamalar	165	3.48	1.12	.219*	.301**	.042	1	
5-Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Eğilimi	165	4.23	.64	.771**	.646**	.406**	.395**	1

** $p<.01$ * $p<.05$ (Pearson Korelasyon 2 yönlü)

Korelasyon analizi sonuçları tüm bağımsız değişkenlerin “Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Eğilimi” ile pozitif ve doğrusal yönlü, önemli düzeyde ve anlamlı bir ilişkisinin olduğunu ortaya koymaktadır. En güçlü ilişkinin kültürel algılamalar ile olduğu ($r=.771$ ve $p<.01$) görülen bağımlı değişkenin, en zayıf ilişkisinin zamansal algılamalarla ilgili olduğu anlaşılmaktadır ($r=.395$ ve $p<.01$).

Bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemek çalışmanın temel amaçlarından bir diğeridir. Faktör analizi ve korelasyon analizinden elde edilen sonuçların uygun olması nedeniyle, bu amaca yönelik olarak verilere regresyon analizi uygulanmış olup ulaşılan istatistiki bulgular tablo 5’de sunulmaktadır.

Tablo 5. Regresyon Analizi Sonuçları (Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Eēilimi)

Bağımsız Deēiřkenler	Bağımlı Deēiřken: Serbest zaman etkinliklerine katılma eēilimi		
	β	t	p
SABİT		3.088	.014
1-Kültürel Algılamalar	.408	3.396	.001
2-Ekonomik Algılamalar	2.66	2.041	.004
3-Fiziksel Algılamalar	.422	3.992	.007
4-Zamansal Algılamalar	.319	2.498	.008

F=27.72; R=57; R²= .38; Düzeltilmiş R²=.33

Bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılma eēiliminde kültürel farklılıkların önemli bir etkisinin olduēu bulgusuna ulaşılmıştır (t=3.396 ve p<.01). Serbest zaman kavramı algılama farklılıkları, etkinlikleri deēerlendirme şekli, ilişkiler, zevk ve alışkanlıkların oluřturduēu kültürel algılamaların bireylerin serbest zaman etkinliklerini belirlemede etkin rol oynadıēı regresyon analizi sonuçlarıyla ortaya konulmuştur. Bireylerin serbest zaman etkinliklerinin ekonomik boyutu ile ilgili algılamalarının karar verme sürecinde etkili olduēu bir gerçektir. Bununla ilgili analiz sonuçları ekonomik algılamaların serbest zaman etkinliklerine katılma eēilimi üzerinde etkisinin olduēunu göstermektedir (t=2.041 ve p<.01). Diēer bir deyişle, gelir, etkinlik ücreti, diēer harcamalar vb unsurlardan oluşan ekonomik durum önemli bir belirleyicidir.

Tablo 6. Hipotezlere İlişkin Test Sonuçları

Hipotezler	t	p	Sonuç
H ₁ -Kültürel algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik eēilimlerinde etkilidir	3.396	.001	Desteklendi
H ₂ - Ekonomik algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik eēilimlerinde etkilidir	2.041	.004	Desteklendi
H ₃ -Fiziksel algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik eēilimlerinde etkilidir	3.992	.007	Desteklendi
H ₄ -Zamansal algılamalar yöneticilerin serbest zaman etkinliklerine yönelik eēilimlerinde etkilidir	2.498	.008	Desteklendi

Serbest zaman etkinlikleri aktif ya da pasif katılıma göre fiziksel açıdan rahatlama verebileceēi gibi yorgunluk da yaratabilmektedir. Bu kapsamda öngörülen fiziksel algılamalar bireylerin katılacaēı etkinlik türünü belirlemektedir. Regresyon analizi sonuçlarından da anlaşılacaēı gibi fiziksel unsurlara ilişkin algılamaların etkinliēe katılma eēilimi üzerinde etkisinin olduēu görülmektedir (t=3.992 ve p<.01). Aynı şekilde zamansal algılamalar da bireylerin etkinliklere katılma eēilimi üzerinde önemli bir etkendir. Etkinlik süresi, zamanı, hazırlıēı vb unsurların bireylerin katılacaēı etkinlik türü üzerinde etkili olduēu regresyon analizi sonuçlarıyla ortaya konulmuştur (t=2.498 ve p<.01).

Çalışmanın alan yazın kısmında belirtilen araştırma hipotezlerinin sonuçları tablo 6'da yer almaktadır. Araştırmanın tüm hipotezleri desteklenmiştir. Bulguların alan yazında yer alan bilgilerle örtüşmesi hipotezlerin desteklenmesi kadar doğru kurgulandığının bir göstergesi olması açısından ayrıca önem taşımaktadır.

5. Tartışma ve Sonuç

Serbest zaman, bireylerin sosyal yaşamı için en temel gereksinimlerinin karşılanacağı bir andır. Çalışma yaşamının yaratmış olduğu ruhsal ve fiziksel yorgunluğun giderilmesi kadar insanların sosyal bir varlık olarak farklı şeylerle de ilgilenmesi, serbest zaman ve bu zamanda yapılan etkinlikleri de önemli bir gereksinim haline getirmektedir. Serbest zaman etkinlikleri olarak bireylerin yapmak istedikleri şey, aslında hem sosyalleşme hem de çalışma yaşamından uzaklaşma çabasıdır. Dolayısıyla, serbest zaman, hem kavramsal olarak algılamada, hem de etkinlik anlamında insan yaşamında önemli bir yer tutmaktadır.

Araştırmada serbest zaman kavramının insanlar tarafından farklı algılanabildiğine dair bulgular elde edilmiştir. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırmada kadın ve erkeklerin serbest zamanın kavramsal ve etkinlikler boyutuyla ilgili bazı farklı algılamalara sahip olduğu görülürken dikkat çekici sonuçlara da ulaşılmıştır. Öncelikle araştırmanın kamu çalışanları üzerinde yapılmasında temel amaç, bireylerin iş yaşamının eşit zaman dilimine sahip olmasıdır. Kamu çalışanlarında normal şartlarda günlük 8 saat çalışmanın dışında fazla mesai, hafta sonu ya da yarı zamanlı gibi çalışma şekli olmadığı için tüm katılımcıların iş yaşamının aynı zaman diliminde ve sürede olması, karşılaştırma açısından farklılıkların ortadan kaldırılmasına olanak sağlamıştır. Bu kapsamda katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin değerlendirmede kadınların iş yaşamı ve zorunlu gereksinimlerini karşıladıktan sonra kalan zamanlarının oldukça az olması, hatta belirli bir kısmının neredeyse hiç kalmıyor şeklinde ifade etmesi, kadın olmanın bir anne, eş vb sorumluluklarının erkeğe göre fazla olmasına bağlanabilir. Ancak yapılan karşılaştırmalarda, kadınların serbest zaman etkinliklerine erkeklerden daha fazla zaman ayırması, alış-veriş vb amaçlarlar çarşı, pazar, mağaza gezmeleri bir önceki durum ile çelişmektedir. Diğer bir deyişle, hiç serbest zamanı olmayan kadınların, serbest zaman etkinliklerine daha fazla zaman ayırdıkları ortaya çıkmıştır. Buna karşın erkeklerin hem daha az para harcama, hem de serbest zamanı dışarıda ve akşam etkinliklerinde geçirme eğilimleri de birbiriyle çelişki yaratabilmektedir. Her iki durumdaki çelişki alan yazındaki bilgilerden (örneğin Dardis, Soberon-Ferrer & Patro, 1994) farklı bir durumu ortaya koymaktadır.

Serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde bireylerin kültürel algılamalarının önemli bir etken olarak görülmesi çalışmanın en dikkat çekici sonuçlarından birisidir. Bu sonuç alan yazındaki benzer çalışmalarla da paralellik göstermektedir (Fink & Wild, 1995; Ragheb & Beard, 1982; Sabiston & Crocker, 2008; Tezcan, 1978). Bireylerin kültürel özellikleri etkinlik türlerinin belirlenmesi, katılma şekli ve amacına etki edebilmektedir. Bireylerin aile yapısı, yaşam tarzı, zevk ve alışkanlıkları, sosyal çevresi vb etkenler iş yaşamı dışındaki her türlü etkinliklere katılma eğiliminin belirlenmesinde etkin rol oynayabilmektedir. Kamu çalışanlarının uzun süre aynı işyerinde çalışması kültürel etkileşimin oluşmasına da etki edebildiği için serbest etkinliklere katılma eğiliminde birey ve aileden farklı olarak iş arkadaşlığı da önemli rol oynayabilmektedir.

Bireylerin gerek kişisel gelirleri ya da ailenin toplam geliri, gerekse etkinliklerin ücretleri, diğer hizmetlere ödenen ücret ve çeşitli harcamaların serbest zaman etkinliklerine katılmada etkili olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Kadınların erkeklere göre, serbest zaman etkinliklerine daha fazla harcama eğiliminde olması, etkinliklerle beraber diğer harcamaları da gerektirmesi, serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde etkili olabilmektedir. Ekonomik algılamaların, alan yazındaki benzer sonuçlar ortaya koyan çalışmalarda (Eby, 1998; Nazareth, 2010) olduğu gibi hem harcanabilir gelir hem de harcamalar boyutuyla serbest zaman etkinliklerine katılma eğilimini etkilediği anlaşılmaktadır. Diğer yandan, serbest zaman etkinliklerinin fiziksel olarak yaratmış olduğu sonuçları bireylerin, etkinlik türü seçim kararında etkili olabilmektedir. Özellikle bazı etkinliklerin yaratmış olduğu fiziksel yorgunluk ve güç gereksinimi (Coble, Selin & Erickson, 2003; Demir, Yeşiltepe & Demir, 2013; Siegenthaler & O'Dell, 2000) bireylerin kararında belirleyici olabilmektedir. Bununla beraber zamansal algılamalar, örneğin etkinliğin zamanı, süresi, hazırlanma evresi vb unsurlar, bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğilimini etkileyebilmektedir.

Bu araştırmada ulaşılan bulgular kamu kurumlarında çalışan bireylerin serbest zaman kavramı ve etkinlikleri algılaması, cinsiyete göre karşılaştırılması ve serbest zaman etkinliklerine katılma eğilimini etkileyen unsurlar açısından önemli sonuçları ortaya koymuştur. Bu çalışmadaki bulgu ve sonuçların tüm sektör, bölge ve ülke düzeyinde genelleştirilmesi söz konusu olamaz. Ancak ulaşılan bulgular genel olarak alan yazındaki benzer çalışmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir. Sonuç olarak, kamu kurumlarında çalışan bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılma eğiliminde “kültürel algılamalar”, “ekonomik algılamalar”, “fiziksel algılamalar” ve zamansal algılamalar” etkili olmaktadır.

Kaynakça

- Armstrong, R.W. & Mok, C. (1995). Leisure travel destination choice criteria of Hong Kong residents. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 4 (1), 99-104.
- Aytaç, Ö. (2004). Kapitalizm ve hegemonya ilişkileri bağlamında boş zaman. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 28(2), 115-138.
- Bahar, O. & Kozak, M. (2005) *Uluslararası Turizm ve Rekabet Edebilirlik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Baud-Bovy, M., & Lawson, F. (1998). *Tourism and Recreation: Handbook of Planning and Design*. Oxford: Butterworth-Heinemann Ltd.
- Bittman, M., & Wajcman, J. (2004). The rush hour. The quality of leisure time and gender equity. In N. Folbre & M. Bittman (Eds.), *Family time: The social organization of care*. London, NY: Routledge.
- Coble, T. G., Selin, S. W., & Erickson, B. B. (2003). Hiking alone: Understanding fear, negotiation strategies and leisure experience. *Journal of Leisure Research*, 35(1), 1-22.
- Crandall, R. & Lewko, J. (1976). Leisure research, present and future: Who, what, where. *Journal of Leisure Research*, 8(3), 150-159.
- Cropley, M. & Purvis, L.M. (2003). Job strain and rumination about work issues during leisure time: A diary study. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 12(3), 195-207.
- Dardis, R., Soberon-Ferrer, H. & Patro, D. (1994). Analysis of leisure expenditures in the United States. *Journal of Leisure Research*, 26(4), 309-321.
- Demir, M. & Demir, Ş.Ş. (2014). İşgörenlerin serbest zaman gereksinimi ve serbest zaman doyumunu etkileyen faktörler. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 2 (3), 74-84.
- Demir, Ş.Ş. & Kozak, M. (2013) *Tüketici Davranışları*. Ankara: Detay Yayıncılık
- Demir, Ş.Ş., Yeşiltepe, B. & Demir, M. (2013). Kamu kurumu ile otel yöneticilerinin serbest zaman algılaması ve değerlendirmesine yönelik bir karşılaştırma. *Akademik Bakış Dergisi*, 39 (6), 1-17.
- Eby, C.V. (1998). Veblen's Assault on Time. *Journal of Economic Issues*, 32(3), 689-707.
- Fink, B. & Wild, K.P. (1995). Similarities in leisure interests: Effects of selection and socialization in friendships. *The Journal of Social Psychology*, 135 (4), 471-482.
- Green, E., Hebron, S., & Woodward, D. (1990). *Women's leisure, what leisure?* NY: Macmillan Press Ltd.
- Haller, M., Hadler, M. & Kaup, G. (2012). Leisure time in modern societies: A new source of boredom and stress? *Social Indicators Research: An International and Interdisciplinary Journal for Quality-of-Life Measurement*, DOI: 10.1007/s11205-012-0023-y.
- Henderson, K.A., & Allen, K.R. (1991). The ethic of care: Leisure possibilities and constraints for women. *Loisir et societe/Society and Leisure*, 14(1), 97-113.
- Henderson, K.A. (1996). One size doesn't fit all: The meanings of women's leisure. *Journal of Leisure Research*, 28(3), 139-154.
- Kaya, K. & Tural, Y. (2005). Öğretmenlerin boş zamanlarında sosyal ve kültürel etkinliklere katılımları ile ilgili tutumları (Isparta Örneği). *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Birimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 271-289.
- Lee, Y.G. & Bhargava, V. (2004). Leisure time: Do married and single individuals spend it differently? *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 32(3), 254-274.
- Mattingly, M.J. & Blanche, S.M. (2003). Gender differences in the quantity and quality of free time: The U.S. experience. *Social Forces* 81(3), 999-1030.
- Mowen, A. J., & Confer, J.J. (2003). The relationship between perceptions, distance, and socio-demographic characteristics upon public use of an urban park" in-fill". *Journal of Park and Recreation Administration*, 21(3), 58-74.
- Nazareth, L. (2010). *The Leisure Economy: How Changing Demographics, Economics, and Generational Attitudes Will Reshape Our Lives and Our Industries*. NY: John Wiley & Sons.
- Ragheb, M.G. & Beard, J.G. (1982). Measuring leisure attitude. *Journal of Leisure Research*, 14 (2), 155-167.

- Sabiston, C.M. & Crocker, P.R.E. (2008). Exploring self-perceptions and social influences as correlates of adolescent leisure-time physical activity. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 30, 3-22.
- Sakai, M. (2010). Tourism futures and the allocation of time to work, leisure education and recovery: An experience economy approach, in (Ed: Weiermair, K., Pechlaner, H. & Bieger, T.) *Time Shift, Leisure and Tourism: Impacts of Time Allocation on Successful Products and Services*, pp. 109-118.
- Samdahl, D.M. (1991). Issues in the measurement of leisure: a comparison of theoretical and connotative meanings. *Leisure Sciences*, 13, 33-49.
- Scruton, S. (1994). The changing world of women and leisure: Feminism, 'postfeminism' and leisure. *Leisure Studies*, 13(4), 249-261.
- Sevilla, A., Gimenez-Nadal, J.I. & Gershuny, J. (2012). Leisure inequality in the United States: 1965–2003. *Demography*, 49(3), 939-964.
- Siegenthaler, K. L. & O'Dell, I. (2000). Leisure attitude, leisure satisfaction, and perceived freedom in leisure within family dyads. *Leisure Sciences*, 22(4), 281-296.
- Sullivan, O. (1996). The enjoyment of activities: Do couples affect each others' well-being? *Social Indicators Research*, 38(1), 81-102.
- Sullivan, O. (1997). Time waits for no (wo) man: An investigation of the gendered experience of domestic time. *Sociology*, 31(2), 221-239.
- Taniguchi, H. & Shupe, F.L. (2012). Gender and family status differences in leisure-time sports/fitness participation. *International Review for the Sociology of Sport*, DOI: 10.1177/1012690212454762
- Tel, M. (2007). *Öğretim Üyelerinin Boş Zaman Etkinlikleri Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Doğu Anadolu Örneği*. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Tezcan, M. (1978) Boş zamanların değerlendirilmesi sorunun sosyolojik ve eğitimsel yönleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 11(1), 165-178.
- Tezcan, M. (1994). *Boş Zamanların Değerlendirilmesi Sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitabevi.